

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,85 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	8,87 „
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części — — — kwoty abonamentowej. — — —	

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczy w guldach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — się nie gwarantuje. — — —
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Wtorek: Przen. rel. św. Kazim.
Środa: Augustyna

CHOJNICE, środa dnia 28. sierpnia 1929 r.

Słońca wschód 5. 3 zachód 18.59
Księżyc wschód 21.36 zach. 13.23

Sytuacja finansowa i gospodarcza Polski w świetle sprawozdania p. Dewey'a

Zakomunikowano prasie następujące streszczenie raportu doradcy finansowego p. Dewey'a za II kwartał rb.,

Dochody i wydatki budżetowe.

Po stwierdzeniu, że dotychczas plan stabilizacyjny funkcjonował sprawnie, doradca analizuje szczegółowo wyniki polityki budżetowej rządu. Dochody w pierwszym kwartale bież. roku budżetowego (drugi kwartał kalendarzowy) utrzymały się na poziomie cokolwiek wyższym aniżeli roku ubiegłego. Ogólna suma dochodów przy dotychczasowym systemie podatkowym wyniosła 728.828 tys. zł., podczas gdy w odnośnym kwartale na rok ub. — 683.092 tys. s. Ogólna suma wpływów podatkowych była o 8 proc. wyższą, przyczem dochody z monopolii były prawie te same, zyski przedsiębiorstw państwowych wplacono do skarbu państwa — większe, a różne dochody administracyjne — cokolwiek niższe. Ponieważ dochody w budżecie na rok 1929-30 zostały oszacowane poniżej uzyskanych w roku 1928-29, przeto obecnie wpływy są nieco wyższe od przewidzianych w budżecie.

Rząd stosuje w rozchodach politykę ostrożną i w ciągu 3 pierwszych miesięcy omawianego okresu, wydał mniej, niż 1/4 sumy rozchodów, przewidzianych w budżecie. Ogólne wydatki wyniosły 24 proc sumy budżetowej.

Nadwyżki budżetowe były mniejsze, aniżeli w roku ubiegłym i wynosiły ogółem złotych 10.853 tys. w porównaniu do zł. 39.394 tys. tego samego kwartału ub. r. Obecny budżet upoważnia do większych wydatków, aniżeli w roku ubiegłym, a chociaż bieżące wpływy były wyższe od przewidywanych, to jednak nie wzrosły one w tym samym stosunku, jak wydatki.

Konieczność ograniczenia inwestycji.

P. Dewey omawia zapowiedzianą przez ministra Matuszewskiego redukcję pozycji inwestycyjnych w wysokości 160 milionów. Głównym powodem ograniczenia wydatków inwestycyjnych jest niepewna sytuacja kredytowa. Znaczący wzrost ciasnoty pieniężnej w ostatnich miesiącach w większości państw europejskich wpłynął na pogorszenie rynku pieniężnego w Polsce, a ponieważ brak jest pewności poprawy w najbliższej przyszłości, rząd podejmuje zarządzenia, celem przygotowania się do przetrwania obecnych warunków. Rząd prowadzi przewidującą politykę, ograniczając inwestycje, chociaż dotychczas wpływ podatkowy nie zmniejszył się, gdyż ciasnota kredytowa może wywrzeć równy wpływ na życie gospodarcze, a z kolei również na dochody skarbu. Jeżeli redukcja dochodów nie nastąpi, rząd będzie posiadał pokaźną nadwyżkę, która może być wykorzystana w okresie przejściowym, gdyby została zdecydowana jakaś reforma opodatkowania.

Fundusz na cele rozwoju gospodarczego

Tak zwany fundusz „F”, przeznaczony na cele rozwoju gospodarczego, powiększył się o 32 milj złotych, pochodzących z zysku dokonanego na zamianie dotychczasowych monet srebrnych 1- i 2-złotowych na nowe o mniejszej wartości srebra. Fundusz „F” jest stopniowo wykorzystany zgodnie z umową zawartą między rządem. Bankiem Polskim a doradcą finansowym. Z funduszu tego, przewidzianego na dzień 1 lipca br. w sumie 173 milj. zł. zużyto 155 milionów.

Znaczenie Gdyni.

Część druga raportu omawia znaczenie i rolę portu gdyńskiego dla rozwoju życia gospodarczego Polski. P. Dewey podnosi przede wszystkim szybki rozwój portugdyńskiego, który ze stosunkowo małego portu stał się dzięki Polsce jednym

z największych portów na Bałtyku. Zarazem w pierwszych latach rozwoju polskiego handlu zamorskiego było widoczne, że Gdańsk którego zdolność rozbudowy jest ograniczona, skutkiem niekorzystnych warunków naturalnych, nie wystarczy dla zaspokojenia wzrastających potrzeb Polski. Ten czynnik — jak również widoczne korzyści posiadania portu narodowego skłoniły Polskę do budowy wielkiego nowoczesnego portu. Następuje tu charakterystyka położenia i warunków rozwoju portu gdyńskiego. Szybki postęp robot, rozwój miasta Gdyni oraz wyszczególnienie linii zagranicznych które utrzymują regularną komunikację, łącząc bezpośrednio Gdynię z głównymi portami zagranicznymi — dopełniają opisu wysiłków Polski przy budowie portu w Gdyni.

Należy się spodziewać — pisze p. Dewey — że zarówno przywóz, jak i wywóz, wzrastać będą szybko, ponieważ towarzystwa okrętowe zaczynają zdawać sobie sprawę z tych przywilejów, których dostarcza Gdynia. Port jest dobrze dostosowany do polskiego handlu a rząd usiłuje drogą obniżania ciężarów portowych i stosowania ułatwień przeładunkowych, uczynić go możliwie atrakcyjnym. Z chwilą gdy będzie gotowa nowa linia kolejowa Herby — Inowrocław — Gdynia, połączenie z morzem, bogatego w węgiel i przemysłowego Górnego Śląska, stanie się niezwykle ułatwione.

W przyszłości doniosłą pozycję w handlu w Gdyni stanowić będzie prawdopodobnie ruch tranzytowy. Położona na zakręcie od południowych ku wschodnim wybrzeżom Bałtyku — jest Gdynia logicznie przystosowana do roli pośrednika w handlu między Europą wschodnią a centralną. Przewóz linją kolejową jest niewielki: liczba granic minimalna a rząd polski czyni chętnie wiele ułatwień dla ruchu tranzytowego w postaci uproszczonych formalności celnych, szybkiej odprawy, ładunku i niskich opłat. W przeciwieństwie do północnych portów Bałtyku, Gdynia jest wolna od lodów i dostępna dla okrętów przez całą zimę.

Sytuacja gospodarcza pod znakiem recesji

W części trzeciej raportu p. Dewey omawia położenie gospodarcze kraju. W okresie 11 kwartału w ogólnym położeniu gospodarczym nie zaszła poważniejsza zmiana. Objawy pewnej recesji która rozpoczęła się po szybkim rozwoju życia gospodarczego w ostatnim roku, stały się bardzo wyraźne. Jednak gdyby nawet najbliższe miesiące dokońca roku, wykazywały większe osłabienie, to jeszcze nie byłoby podstawy do obaw, że kraj wchodzi w okres kryzysu. Wytwórczość utrzymuje się nadal na poziomie korzystnym w stosunku do roku poprzedniego i okazuje się, że brak jest dotychczas większych zapasów towarowych, chociaż spożycie wykazuje widoczną skłonność do zmniejszania się. Tak jak poprzednio perspektywa jest najmniej korzystną ze strony kredytów. Inkaso staje się coraz trudniejsze, a liczba weksli protestowanych wzrasta. Gdy suma weksli protestowanych wynosiła w styczniu niewiele poniżej 77 milj. zł, to w maju dosięgła 113.500.000, co stanowi okragłe 47 proc wzrostu w ostatnich 5 miesiącach.

Niepomyślna sytuacja rolnictwa.

Chociaż zbiory r. u b. były korzystne, a w bieżącym roku zapowiadają się jeszcze lepiej, to jednak sytuacja rolników nie jest zadowalająca. Ceny wykazywały tendencję zniżkową i przy obecnym poziomie wykazują spadek dla żyta o 38 proc., jęczmienia o 25 proc. a owsa o 22 proc. Nadmiar wywóz żyta ostatniej jesieni był obłożony cłem, celem zapewnienia krajowi dostatecznych

zapasów na wiosnę. Wskutek tego siła nabywczą ludności wiejskiej znacznie osłabła, co w pewnej mierze wyjaśnia częściowo ograniczenie obrotów w niektórych przemysłach, jak w przemyśle włókienniczym i maszyn rolniczych, które szczególnie nie zależą od zapotrzebowania rolników.

Depresje w przemyśle i handlu.

P. Dewey przychodzi do omówienia położenia w przemyśle i handlu. Stwierdza on, że w ubiegłym kwartale panowało małe ożywienie zarówno w przemyśle bawełnianym, jak i wełnianym. Przywóz bawełny surowej, który w II kwartale 1928 r. wyniósł 19.260 tonn w tym samym okresie r. b. wyniósł tylko 14.900 tonn. Wydobycie węgla utrzymało się na poziomie wyższym o 10 proc., aniżeli przed rokiem, podczas gdy zapasy na zwalchach cokolwiek się zmniejszyły. Wywóz węgla tak znacznie powiększył się w kwietniu, maju i czerwcu że w I półroczu dorównał całkowicie wywozowi za pierwsze 6 miesięcy 1928.

W handlu żelazem stale dają się zauważyć wyraźne oznaki pogorszenia. Sytuacja w przemyśle drzewnym jest bardzo niepewna. Zapotrzebowanie przemysłu budowlanego dotychczas jest niewielkie, a wywóz natomiast wyniósł zaledwie 66 proc. normalnego rozmiaru i nie rokuje nadziei na szybką poprawę. Budowa nowych obiektów nie przybrała większych rozmiarów. Zatrudnienie utrzymuje się wprawdzie na poziomie roku ubiegłego, lecz prace prowadzone są głównie przy wykańczaniu rozpoczętych budowli. Rozwój ruchu budowlanego hamowany jest nadal ograniczonym rozmiarem i dużym kosztem kredytów.

Przechodząc do sytuacji w handlu p. Dewey pisze: Skoro siła nabywczą większej części ludn. kształtuje się pod wpływem cen zbożowych, przeto wydaje się słuszne, że każdy przeczorny kupiec i przemysłowiec przy dokonywaniu swych operacji, zarówno kupna jak i produkcji, będzie kierował się ściśle bieżącymi notowaniami zbóż.

Ciasnota na rynku pieniężnym.

Ciasnota gotówki i kredytów, która tak dłu go hamuje rozwój życia gospodarczego, zaostriżyła się jeszcze bardziej w kwartale sprawozdawczym. Zwykle zapotrzebowanie wiosenne gotówki ze strony rolnictwa na wydatki związane z orką, zasiewami i uprawą, wzrosło wskutek tego że rolnicy posiadają naogół duże apasy niesprzedanego zboża, co również wymaga pewnej sumy funduszy. Z uwagi na drożyznę pieniężną zagranicą, Bank Polskistosował ostrożną politykę, aby nie dopuścić do jakiegokolwiek inflacji na rynku wewnętrznym. Skutkiem tego kredyty w banku uległy ograniczeniu, z wyjątkiem ściśle sezonowych kredytów rolnych. Chociaż waluty zagraniczne odpływają nadal głównie na pokrycie zobowiązań, wynikłych z nadwyżki przywozu nad wywozem, to jednak pokrycie biletów i natychmiast płatnych zobowiązań. Banku Polskiego spadło zaledwie z 62.4 proc. na 60.3 proc. Stosunek weksli zaprotestowanych w Banku Polskim do ogólnej sumy przydających do inkasa, wzrósł z 5.12 proc w marcu do 5.81 proc. w czerwcu, przy czym przeszło połowa weksli protestowanych przypada na przemysł włókienniczy.

Bilans handlowy.

Za pierwsze 6 miesięcy r. b. ujemne saldo bilansu handlowego wyniosło 433 milj. zł. w porównaniu z 563 milj. zł. za I półrocze ub. r. Wywóz drzewa i wyrobów drzewnych zmniejszył się o 26 proc. wywóz jaj i trzody chlewnej spadł o 22 względnie 15 proc. Te straty zostały wyrównane z metali towarów włókienniczych, węgla, żyta jęczmienia, bekonów i masła.

Z wycieczek morskich „Żegluga Polskiej“.

W krainie „białych nocy“

(Korespondencja własna).

Niezapomniany będzie w mojej pamięci ów piękny wieczór czerwcowy, kiedy statek pod banderą Rzeczypospolitej, zegnany przez grupę miejscowych Polaków wyjeżdżał z portu w Rydze, biorąc kurs w stronę Estonji.

Po obu stronach szerokiego wycia rzeki Dżwiny do Bałtyku migotało tysiące świateł, których odbicie na ciemnej powierzchni wody dawało widok pełen fantastycznego uroku. To magazyny portowe, liczne fabryki pracujące w nocy, a już blisko pełnego morza oświetlone sygnały i latarnie morskie.

Po wyjeździe z Rygi statek „Gdynia“ pod dowództwem kap. Pacewicza objeżdżający z polskimi turystami kraje romantycznej północy, blisko 20 godzin pruł przejrzyste fale Bałtyku, zanim na widnokręgu ukazały się baszty i wysokie wieże kościelnych, aby za krótką chwilę ustąpić miejsca promieniom zachodzącego słońca.

Pierwsze wrażenie z Tallina przypomniało nam góry, tak szybką zmienność pogody zastaliśmy bowiem w tem mieście. W chwili przybycia okrętu do portu miasto całe tonęło w głębokiej mgle, a szare opary deszczowe zakrywały szczyty wież kościelnych, aby za krótką chwilę ustąpić miejsca promieniom zachodzącego słońca.

Zachód słońca. Nie oznacza on bynajmniej bliższego nadejścia nocy. Na tej szerokości geograficznej w miesiącach czerwcu i lipcu noc nie istnieje wcale, względnie zachodzi tu zjawisko t. zw. „białych nocy“. Między zachodem a wschodem słońca istnieje tylko bardzo krótka przerwa, w czasie której można spokojnie czytać na ulicy gazetę.

Jednym ze skutków tego ciekawego zjawiska jest fakt, że elektrownia, przez cały ten okres świeci się częściowo, albowiem latarnie uliczne nie palą się wcale, a także, i mieszkańcy nie mają potrzeby oświetlać swych mieszkań.

W ciągu letnich miesięcy prawie przez całą noc panuje niezwykle ożywienie na ulicach miasta. Przygodny turysta odnosi wrażenie, że mieszkańcy Tallina jak i w ogóle całej Estonji uwiecznieni w domach w czasie długiej i ciężkiej jak zwykle na północy zimy, z — nadejściem lata, i „białych nocy“ pragną użyć dowoli jasnego dnia, złocistych promieni słońca i widoku zieleni, która pod niebem północy niezwykle świeża i ostro odznacza się barwą.

Stolica Estonji, sięgająca swym powstaniem roku 1219, jest miastem pełnemuroku przeszłości i dużo przypomina nasz prastary Kraków. Podobnie jak w podwawelskim grodzie, tak, samo i tu widzi się zabytki średniowieczni. W postaci resztek murów obronnych, potężnych baszt, gotyckich kościołów i starych malowniczych kamienic. Jest tu także i coś z Genui, a mianowicie wąskie i kręte uliczki, amfiteatralnie wznoszące się jedna nad drugą na stokach dość stromego wzgórza zamkowego.

Mieszkańcy Tallina wyznają w 86 procentach luteranizm, reszta jest wyznania grecko-katolickiego. Rzymskich katolików jest zaledwie 1 procent. Mają oni jednak swój kościół pod wezwaniem św. Piotra i Pawła, w którym co niedzielę na nabożeństwie gromadzi się nieliczna kolonia polska, mająca również i swego księdza.

Ludność Estonji — tprzeważnie rolnicy i rybacy. Inteligencji wśród niej niewiele. Do niedawna inteligencję stanowili przeważnie właściciele ziemscy, pochodzenia głównie niemieckiego, których wywłaszczyla dopiero reforma rolna wolnej republiki. Estonja wytwarza dziś powoli własną inteligencję i w tym kierunku widać już duże postępy. Analfabetów w kraju jest zaledwie 2 procent i to jedynie wśród mniejszości rosyjskiej.

Ustrój republiki estońskiej, liczący podobnie jak Lotwa niespełna 2 miliony mieszkańców, — jest jedyny w Europie. Prezydent zwany tu „najstarszym w państwie“ jest zarazem prezesem gabinetu. Kiedy upada rząd, kończy się więc władza i prezydenta republiki. Oryginalny ten ustrój zaprowadziła Estonja podobno... z oszczędności.

Zwolennicy wszechwładzy parlamentarnej mieliby tu niezmiernie „budujący“ wzór. Żaden minister nie ma tu nic do gadania, każdym resortem rządzi odpowiednia komisja sejmowa, a minister jest tylko wykonawcą jej uchwał. Dzięki temu Estonja jest krajem o największej przerośniętej władzy parlamentarnej w Europie.

Polska posiada w tym kraju wielkie sympatie aczkolwiek orjentacja estońska zwraca swe oczy również i w stronę Szwecji. Nasze stosunki handlowe z Estonją nigdy nie były zbyt wielkie, a w ostatnim czasie nieco się jeszcze pomniejszyły.

Istnieje jednak nadzieja, na dalszy pomyślny rozwój polsko-estońskich.

L. Lydko.

Palestyna w ogniu wojny domowej

Krew się leje na ulicach Jerozolimy

Groźne walki arabów z żydami**Krażownik u brzegów Palestyny. Pogotowie bojowe angielskiej floty śródziemnomorskiej**

Londyn, 26. 8.

Położenie w Jerozolimie staje się z godziny na godzinę groźniejsze. Walki pomiędzy Arabami a Żydami trwają.

Żydów zabito 9, Arabów 2 i 107 rannych. Sklepy pozamykano. Nad miastem krążą samoloty. Ogłoszono stan wojenny. Załoga angielska jest niewystarczająca dla utrzymania spokoju w mieście. Anglja skierowała krążownik z Malty do brzegów Palestyny.

Prócz tego angielska flota śródziemnomorska otrzymała rozkaz trzymania się w pogotowiu wojennym.

Setki uzbrojonych chłopów arabskich przybyło wczoraj przedpołudniem do Jerozolimy. Wygłoszono mowy agitacyjne, poczem tłum ruszył na dzielnicę żydowską. Władze angielskie zamknęły wszystkie dojścia do miasta. Na ulicach patrolują policjanci, uzbrojeni w karabiny. Na najbardziej zagrożonych punktach ustawiono automobile pancerne.

W Jaffie arabowie również usiłovali wczoraj demonstrować, policja jednak zdołała tłum rozpedzić. W innych miastach Palestyny panuje wielkie wzburzenie, ponieważ obawiają się gwałtów ze strony arabów.

„Neue Freie Presse“ donosi z Jerozolimy, że korespondent „Vosische Ztg“. dr. Weischl zosał podczas starć ciężko ranny. Wiadomość o jego arestowaniu nie sprawdza się.

Nowe starcia.

Londyn, 26. 8.

Z Jerozolimy donoszą o nowych starciach między arabami a żydami. Według wiadomości nadeszłych do Londynu zostało w dniu wczorajszym zabitych 9 żydów oraz 3 arabów. Liczba rannych po obu stronach przekracza 100. Władze angielskie czynią energiczne przygotowania by wreszcie nie dopuścić do nowych ekscesów. Komisarz rządowy w Jerozolimie zażądał nowych posiłków wojskowych.

Wysyłka wojsk.

Berlin, 25. 8.

„Vosische Ztg“. donosi z Londynu: angielskie ministerstwo wojny miało ogłosić komunikat, stwierdzający że wobec rozruchów w Palestynie komendant wojsk angielskich w Egipcie na życzenie generalnego wysokiego komisarza Egiptu wysłał oddział 50 żołnierzy samolotami a bataljon piechoty kolejną.

Granica sowiecko — chińska w ogniu

40 czerwonarmiejców dostało się do niewoli

Mobilizacja 200.000 armii chińskiej

Wiedeń, 27. 8.

Dzienniki wiedeńskie donoszą, że rząd mukuński ogłasza komunikat, wedle którego chińscy w potyczce pod Dalayner wzięli do niewoli 40 rosyjan. W Mandzurji skoncentrowanych jest 25 tysięcy żołnierzy rosyjskich z dwoma pociągami pancernymi, 6-ciu tankami i 20 samolotami, podczas gdy dalsze 25 tysięcy żołnierzy i pociąg pancerny znajdują się koło stacji Pogranicznaja.

Pewna liczba agentów rosyjskich została przechwycona w chwili zakładania min na chińskiej kolei wschodniej.

Wiedeń, 27. 8.

Dzienniki wiedeńskie donoszą z Mukdena, że Czang - Hsu-Lian zarządził mobilizację w całej armji północno wschodniej, w sile 200.000 żołnierzy. Dwie mieszane brygady znajdują się w drodze z Szang-Haj-Kwan do Mandzurji. Ogólna ilość wojsk rosyjskich nad granicą mandżurską wynosi ma, wedle obliczeń chińskich, 60.000 żołnierzy

Nowa armja chińska 120-tysięczna pomaszeruje na granicę sowiecką

Szanghaj, 27. 8.

Rząd nankijski wydał nakaz zmobilizowania 120 tysięcy żołnierzy, celem wysłania ich do Mandzurji. Po obu stronach granicy gromadzone są wielkie siły chińskie i sowieckie. W ostatniej bitwie w pobliżu ujścia rzeki Sungari padło zabitych po stronie chińskiej 70 żołnierzy. Straty sowieckie są również znaczne.

Japonja wciąż nie wierzy w wojnę ale to tylko manewr wschodni

Tokjo, 27. 8.

Pomimo coraz bardziej zdarzających się potyczek pomiędzy przedniemi strażami chińskimi a rosyjskimi na granicy mandżursko - syberyjskiej, koła urzędowe w Tokio zachowują optymizm, uważając, że chęć podjęcia kroków nieprzyjacielskich jest mało prawdopodobna. Słychać że Japonja bada obecnie sprawę przeniesienia bazy swej działalności dyplomatycznej z Pekinu do Szanghaju, co byłoby wstępem do przekształcenia poselstwa japońskiego na ambasadę.

Pierwszy dziś człowiek

W AMERYCE

o pokoju świata

Nowy Jork, 27. 8.

Na łamach gazet amerykańskich ukazał się artykuł napisany przez prezydenta Hoovera o polityce pokojowej Stanów Zjednoczonych.

— Postęp dobrobyt i pokój naszego własnego kraju — pisze pierwszy dziś człowiek w Ameryce — są połączone bardzo ściśle z dobrobytem i pokojem całej ludzkości na ziemi. Jest to ta głęboka prawda, której uczy nas polityka światowa Stanów Zjednoczonych.

Pragniemy rozszerzyć władzę sprawiedliwości i rozumu przy jednoczesnym ukróceniu panowania siły.

Ci, którzy znają Stany Zjednoczone, wiedzą dobrze, że nie posiadamy żadnych najmniejszych nawet marzeń o ekspansji ekonomicznej lub terytorjalnej. Nowe systemy na podłożu socjalnym, ekonomicznym i politycznym, które wchodzą u nas w grę, dążą wszystkie do zachowania i poszanowania wolności, są one żywym przeciwstawieniem się imperjalizmowi.

Chcemy nie tylko żyć w zgodzie ze światem, lecz pragniemy także, aby pokój ten nie został zachwiany na całym świecie.

Przyjęcie nowego paktu przeciwko wojnie otworzy wolną drogę dla powszechnego rozbrojenia. Ale to powszechne rozbrojenie nastąpić może tylko wtedy, gdy instrumenty pacyfistyczne wzmocnione zostaną przez uregulowanie kontrowersyj między narodami.

Stały, zasiadający w permanencji międzynarodowy Sąd rozjemczy odpowiada w swej koncepcji zasadniczej idealom amerykańskim. Stanowi-

sko rezerwy jakie zachowujemy, my amerykańanie, przed przystąpieniem doń nie powinno być źle interpretowane.

Stanowisko takie nie ma bynajmniej na celu wywalczenia dla Stanów Zjednoczonych specjalnych przywilejów lub jakichś prerogatyw. Pragniemy tylko mózż ustalić nasz stosunek do takiego sądu międzynarodowego który będzie starał się wcielić w życie wielkie zamierzenia.

Będziemy szukali dróg, które nam pozwolą zająć miejsce odpowiednie w ruchu pacyfikacji świata.

Ludzkość obecnie weszła w stadjum, w którym my uważamy za obowiązek swój w przebiegu naszego własnego życia znaleźć drogę, która prowadzi do stałego pokoju. Idea pokoju może się urzeczywistnić przez zmniejszenie zbrojeń i stworzenie instytucyj, które będą miały za zadanie usunięcia różnic pomiędzy narodami.

Ale urzeczywistni się ona dopiero wtedy, gdy narody zrozumieją, że istnieje mus, by żyły ze sobą w przyjaźni i pokoju.

Poczta przyjmuje do 1. 9.

przedpłatę na nasze pismo. Kto jeszcze abo namentu nie odnowił, niech to natychmiast uczyni, ażeby uniknąć przerwy w dostawie. Prosimy też zwrócić swoim znajomym uwagę na naszą gazetę i zachęcić ich do zaabonowania jej. Polak — naródwiec i katolik popiera nasze pismo!!!

KRONIKA GDANSKA

Samobójstwo staruszki.

Nieszczęście ludzkie różnymi chodzi drogami. Nigdy nie wiadomo, co właściwie skłania ludzi zdrowych, częstokroć pogodnych do popełnienia samobójstwa, do którego potrzebna jest przecież wielka doza odwagi. Samobójstwa popełnia ją zazwyczaj ludzie młodzi, a bardzo rzadko się zdarza, by osoba wiekowa targnęła się na życie. Wtedy dominującym powodem musi być faktycznie poważna tragedia. Nie zawsze jednak udaje się tragedję taką wyświecić i oto wczoraj popełniła samobójstwo 62 letnia staruszka w swoim mieszkaniu, która odkręciwszy kurki gazowe siedła twarzą zwrócona w kierunku śmiercionośnej maszyny i czekała spokojnie nadejścia śmierci. W tej też pozycji znalazła ją służąca, która wróciła z targu. Przywołany lekarz stwierdził śmierć. Co mogło staruszkę, stojącą i tak nad grobem popchać do tragicznego czynu pozostanie zagadką, bowiem nikomu nigdy o niczym nie mówiła, ani nie zostawiła żadnego listu.

Uparty samobójca.

Niejaki D. z Gdańska usiłował dwukrotnie po spełnić samobójstwo przez utopienie się. Dwukrotnie nie udało się desperata wyratować, ale kto zaręczy że za trzecim razem nie uda mu się właśnie upartego planu przeprowadzić?

Uniknięcie katastrofy cudem.

O ile konieczna jest w pewnych wypadkach współpraca obywateli z funkcjonariuszami policji, wykaże dobitnie niżej przedstawiony wypadek, który zdarzył się wczoraj.

Do pełniącego służbę oficera policyjnego zgłosiło się dwóch kierowców samochodowych, którzy donieśli, iż na szosie znajduje się samoch. osobowy, który w dziwnych wykrętach powoli jedzie w stronę Oliwy. Wobec tego oficer pośpieszył we wskazanym kierunku i zatrzymał samochód, w którym siedzieli nowo — zaślubieni właściciele auta, którzy wracali właśnie ze ślubu w Gdyni. Tak pasażerowie, jak i kierowca samochodu, byli tak bosko „ululani“, że musiano ich zsadzić z wozu, wóz odstawić na policję a ich odtransportować pod asystą do domowych pieleszy. Widocznie z radości (a może z rozpacz? przyyp. zecera) dogo dzili sobie tak setnie.

Schwytanie sprytnego oszusta.

Przez dłuższy czas grasował na terenie Wolnego miasta sprytny oszust, który przyrzekając wyrobienie wyższej renty ich dotychczasowym posiadaczom, wyludzał od nich poważne sumy. Po przeprowadzeniu dochodzeń okazało się, że jest to obywatel niemiecki Willy Eltel. Odstawiono go do dyspozycji władz policji kryminalnej.

Sprawozdanie o ruchu statków Państwowego Przedsiębiorstwa Żegluga Polska.

Gdynia, dnia 23. sierpnia 29 r.

- s. s. Katowice odpiął dnia 23 bm. o godzinie 7 am z Gdańska do Stockholmu z ład. 2678, ton węgla.
- s. s. Kraków wyładowuje w Gdyni od dnia 19 bm. godz. 3 pm. 2800 ton tomasówki z Gandawy.
- s. s. Poznań ładuje w Norköping od dnia 22 bm. rano 2800 ton rudy z przeznaczeniem do Gdyni
- s. s. Toruń minął dnia 22 bm. o godzinie 9 gm. kanał Kiloński w drodze z Rouen do Gdańska, skąd zabierze ładunek węgla z przeznaczeniem dla Stockholmu.
- s. s. Wilno przybył w balaście dnia 23 bm. o godz. 1 am z Gdańska do Gdyni, skąd zabierze ładunek węgla z przeznaczeniem dla Gefle.
- s. s. Warta wyładowuje w Stockholmie od dnia 20 bm. 3587 1/2 ton węgla z Gdyni.
- s. s. Tczew ładuje w Gdyni od dnia 22 bm. godz. 8 am 950 ton soli g przeznaczeniem dla Rygi.
- s. s. Niemen minął dnia 22 bm. po południu Ouessant w drodze z Nantes do Gdańsk, skąd zabierze ładunek węgla z przeznaczeniem dla Włoch.
- s. s. Wisła minął Cap Finisterre dnia 22 bm. rano w drodze z Gdyni do Genui z ład. 4753 ton węgla.

Ogłoszenie.

Terminy publicznej sprzedaży trawy II. kośby z państwowych łąk meljoracyjnych w Tucholskich borach odbędą się:

- A. Dla dzielnicy kanałowej Myłof i Czerskastruga** w poniedziałek dnia 2 września o godz. 12.45 w oberży p. Pozorskiego w Rytle.
 - B. Dla dzielnicy łąkowej Bielskastruga i Zielonałaka** we wtorek dnia 3 września o godz. 8. w zagrodzie urzędnika w Bielskiejstrudze.
 - C. Dla dzielnicy łąkowej Barłogi (Rzepiczna i Bachmaty)** w środę dnia 4 września o godz. 8. w zagrodzie urzędnika w Barłogach.
 - D. Dla dzielnicy łąkowej Kociagóra i Cegielnia** w piątek dnia 6 września o godz. 8. w zagrodzie urzędnika w Podlesiu.
 - E. Dla dzielnicy łąkowej Brand i Kamionna** w sobotę dnia 7 września o godz. 8. w zagrodzie urzędnika w Podlesiu.
 - F. Dla dzielnicy łąkowej Polana** w poniedziałek dnia 9 września o godz. 9. w zagrodzie urzędnika w Polanie.
 - G. Dla dzielnicy łąkowej Mościska** w środę dnia 11 września o godz. 9. w oberży p. Brzezińskiego w Czersku.
 - H. Dla dzielnicy łąkowej Rosocha** w czwartek dnia 12 września o godz. 9. w zagrodzie urzędnika w Rososze.
- Przegląd łąk dozwolony 3 dni przed licytacją w danej dzielnicy. 1864

Zarząd Łąk Państwowych
B. Majewski

Czersk, dnia 1. sierpnia 1929 r.

Jeszcze nie wszyscy wiedzą że

głównym celem każdej Loterii klasowej jest ciągnięcie V. klasy, gdyż w tej klasie pada 6 razy więcej wygranych niż w wszystkich czterech poprzednich klasach razem. W 27 dniach ciągnięcia trwającego od 7. września do 9. października b. r. wygrywa się bowiem razem.

24 448.000 złotych.

Główna wygrana wraz z premją 750.000 zł. poatem liczne wygrane po 150.000.-100.000.-75.000 złotych itd. Losy po cenie zł. 50, za ćwiartkę zł. 100, za połowę 1 zł, 200. za cały los są jeszcze do nabycie w kolekturze

A. Kunowskiego w Chojnicach
telefon nr. 243.

Proszę zamówić jeszcze dzisiaj, zanim będzie zapóźno. Dla posiadających losy klas poprzednich, ostatni termin odnowienia dzień 2. września b. r.

Spedycja samochodami i transport mebli

Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen
u. Dworcowa 7.

Tel. 6. Tel. 6.

Artystyczna rzeźba

w stylu zakopiańskim:

notesy, obsadki, obrazki, figurki, pantofelki w rozmaitych wielkościach.

Wyroby skórzane - zakopiańskie:

lusterka, grzebienie z futerałem, portmonecki, papieronczki, torebki dla dzieci i podlotków, torebki kieszonek. do igiel i nici

poleca

„Księgarnia „Dziennika Pomorskiego“

Na sezon zaprawienia.
Ludwik Rasch

Słoje do zaprawienia butelki do soku, balony szklane naczyń fajansowe i porcelanowe.

oraz „Cellophan“ przezrysta błona, niezastąpiona w gospodarstwie przy konserwacji marynat.

Trumny Jak i wybicia do trumien wykonanie pierwszorzędne, mam stale na składzie po mularkowanych cenach

Fr. Kiedrowski
magazyn mebli i trumien

ul. Człuchowska 6. ul. Człuchowska 6.

Gospodarstwo siewne
Majątność Skarpa
powiat Sępólno

przyjmuję zamówienia na żyto **Petkus** I i II odsiew. Dodatek za I. odsiew 35 proc. za II. ods. 20 proc. ponad notowanie. Przy większych ilościach rabat.

Na drodze do Wilhelminki po prawej stronie lasu miejskiego zgubiono małą damską torebkę ręczną koloru beżowego. Uprasza się o złożenie jej za wynagrodzeniem w eksp. pisma.

Dobrze umeblowany pokój

słoneczny dla lepszego panna lub pani od 1. 9. do wynajęcia. 1866 Mickiewicza 20 parter.

Przyjmuję **uczniów** na stancję. **Cyzewska** Człuchowska 11 II.

Przyjmuję się **uczniów** gimn. na stancję. Adres wskazuje eksp. „Dziennika Pomorskiego“. 1863

Dobrze umeblowany **pokój** z całym utrzymaniem. do wynajęcia. Dworcowa 35.